

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

DEĞİŞİM PROGRAMLARI

**GİDEN ÖĞRENCİ, GELEN ÖĞRENCİ VE KURUMSAL ETKİ
MEMNUNİYET ANKETİ DEĞERLENDİRME RAPORU**

DANIŞMAN:

PROF. DR. AYŞEGÜL DALOĞLU

HAZIRLAYAN:

ODTÜ ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ OFİSİ

Giriş

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), 1992 yılından bu yana dünyanın önde gelen üniversiteleri ile değişim programları yürütmektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları'ndan Erasmus programına katılması ile birlikte üniversitemiz 2003-2004 yılında pilot projeye dâhil olmuş, 2004-2005 akademik yılından itibaren ise Avrupa Komisyonu'ndan Erasmus Üniversite Beyannamesi olarak Erasmus programını uygulamaya başlamıştır. Erasmus programının yanı sıra Bolonya reformlarının da uygulamaya konulmasıyla 2005 yılında üniversitemizde verilen tüm dersler için Avrupa Kredi Transfer Sistemi (European Credit Transfer System) kredileri belirlenmiş ve 2005 yılından sonra mezun olan tüm öğrencilere Diploma Eki vermeye başlanmıştır. Üniversitemiz Avrupa Komisyonu'na 2005 ve 2007 yıllarında yapmış olduğu Diploma Eki Etiketini başvurularının her ikisinde de bu etiketi almaya hak kazanmıştır. 2007-2011 yılları arasında ise üniversitemiz Erasmus Mundus External Cooperation Window programı kapsamında 6 farklı bölge ile değişim programları yürütmüştür. 2011 Ocak ayı itibariyle ODTÜ'nün 195'i Erasmus kapsamında olmak üzere toplam 360 ikili anlaşması bulunmaktadır. ODTÜ'nün öğrenci değişim sayıları *Tablo 1*'de sunulmuştur.

Tablo 1: ODTÜ'nün gelen ve giden öğrenci sayılarının yıllara ve programlara göre dağılımı

	Giden Öğrenciler			Gelen Öğrenciler		
	Erasmus	Diğer Değişim Programları	Total	Erasmus	Diğer Değişim Programları	Toplam
2004-2005	25	11	36	22	44	66
2005-2006	99	14	113	54	60	114
2006-2007	194	20	214	58	71	129
2007-2008	208	12	220	67	106	173
2008-2009	299	14	313	80	159	239
2009-2010	207	22	229	55	132	187
2010-2011	253	20	273	74	132	206
Toplam	1285	113	1398	410	704	1114

Üniversitemizde öğrenci ve öğretim üyesi değişim programları ile Erasmus programının uygulaması idari olarak ODTÜ Uluslararası İşbirliği Ofisi (UİO) tarafından yürütülmektedir. Bir koordinatör ve 8 danışmandan oluşan UİO, uluslararası ilişkilerden sorumlu Rektör Danışmanı'na bağlı olarak görev yapmaktadır. Tüm üniversiteyi ilgilendiren, programların yürütülmesi ile ilgili kararlar ise ilgili Rektör Danışmanı, fakültelerin öğrenci işlerinden sorumlu Dekan Yardımcıları, enstitülerin öğrenci işlerinden sorumlu Enstitü Müdür Yardımcıları ve UİO koordinatörünün de katıldığı bir komisyon tarafından alınmaktadır.

Bunun yanında, tüm bölüm ve programlarda en az bir akademisyen değişim programı koordinatörü olarak belirlenmiş olup gelen ve giden değişim öğrencilerinin akademik işlemlerini yürütmektedir.

ODTÜ'nün 20 yıldır yürütmekte olduğu değişim programları kapsamında çok sayıda öğrenci ve öğretim elemanı bu programlardan yararlanmıştır. Üniversitemizin vizyonunun ve stratejik planının da bir parçası olan uluslararasılaşma hedefi kapsamında, bu programların etkinliğinin artırılması için katılımcıların memnuniyet düzeylerini değerlendirme çalışması yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı değişim programlarının ODTÜ'deki etkinliği ile programların paydaşlarının memnuniyet düzeylerinin ölçülmesi ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda bu programların üniversitemizdeki işleyişinin geliştirilmesidir.

Çalışma kapsamında UIO danışmanları tarafından 3 farklı çevrimiçi anket hazırlanmıştır. Hazırlanan anketler, öğrencilerin ve akademik birimlerin e-posta adreslerine gönderilmiş ve katılımcılar tarafından bir kez doldurulması amacıyla her kullanıcı için bir şifre belirlenmiştir. Anketlerden ilki 2007-2008, 2008-2009 ve 2009-2010 akademik yıllarında değişim programlarıyla ODTÜ'den Avrupa'ya giden 314 Erasmus öğrencisine uygulanmıştır. İkinci anket ise 2008-2009 ve 2009-2010 akademik yıllarında Erasmus, diğer değişim programları ve Erasmus Mundus External Cooperation Window kapsamında ODTÜ'ye gelen 171 öğrenciye uygulanmıştır. Son anket ise akademik birimlere gönderilmiş ve 26 bölüm çalışmaya katılmıştır. Anket sonuçları SPSS programı ile betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiş ve değerlendirmeler detaylı olarak bu raporda sunulmuştur.

1. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Erasmus Programı Giden Öğrenci Memnuniyet Anketi

Bu anket Erasmus programı kapsamında anlaşmalı üniversitelere giden ODTÜ öğrencilerinin memnuniyet düzeylerini tespit etmek amacıyla uygulanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2007-2008 ve 2009-2010 akademik yılları arasında değişim programlarına giden toplam 314 öğrenci anketi bilgisayar ortamında doldurmuştur. Bu ankette elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmaktadır.

Anketi dolduran öğrencilerin demografik özellikleri incelendiğinde 201 tanesinin kadın (%64), 113 tanesinin (%36) erkek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin sosyoekonomik bilgileri *Tablo 2*'de verilmiştir.

Tablo 2. Ankete katılanların sosyoekonomik özellikleri

Aile Gelir Düzeyi		
1000 TL den az	23 (%7,3)	
1001-2000 TL arası	111 (%35,4)	
2001-3000 TL arası	83 (%26,4)	
3001-5000 TL arası	49 (%15,6)	
5000 TL üzeri	20 (%6,4)	
Cevaplamayan	28 (%8,9)	
Anne-baba Eğitim Düzeyi		
	Anne	Baba
Okur-yazar değil	4 (%1,3)	3 (%1)
İlkokul terk	1 (%0,3)	2 (%0,6)
İlkokul mezunu	41 (%13,1)	19 (%6,1)
Ortaokul mezunu	18 (%5,7)	12 (%3,8)
Lise mezunu	91 (%29)	54 (%17,2)
Üniversite mezunu	145 (%46,2)	191 (%60,8)
Yüksek Lisans ve Doktora	9 (%2,9)	28 (%8,9)
Cevaplamayan	5 (%1,6)	5 (%1,6)
Üniversiteye girmeden önce eğitim alınan kurum		
Fen Lisesi	23 (%7,3)	
Anadolu Lisesi	210 (%66,9)	
Normal/Süper Lise	46 (%14,6)	
Özel Lise	28 (%8,9)	
Diğer (Askeri okullar, yurtdışı vs.)	7 (%2,2)	
Üniversiteye girmeden önce yaşanan yerleşim birimi		
Köy-kasaba	3 (%1)	
İlçe-küçük şehir	51 (%16,2)	
Orta büyüklükte şehir	37 (%11,8)	
Büyükşehir	223 (%71)	

Anketi dolduran öğrencilerin 212'si lisans (%67,5), 74'ü yüksek lisans (%23,6) ve 28'i doktora (%8,9) programlarına kayıtlıdır. Öğrencilerin %46,8'i 3. sınıfta, %32,8'i 4. sınıfta değişim programlarına katılmıştır. Bu öğrencilerin Erasmus programından yararlandıkları dönemler incelendiğinde programa en çok öğrenci 2008-2009 akademik yılı bahar dönemi (%18,5) ve güz döneminde (%14,3) katılmıştır (Tablo 3). Anketi dolduran öğrenciler ortalama 3,8 ay (SS: 1,81) boyunca yurtdışında kalmıştır.

Tablo 3. Çalışmaya katılan öğrencilerin değişim programından yararlandıkları dönemdeki seviyeleri, sınıfları ve programdan yararlandıkları dönem

Eğitim Seviyesi	
Lisans	212 (% 67,5)
Yüksek lisans	74 (%23,6)
Doktora	28 (%8,9)
Programa katıldıkları sınıf	
2	64 (%20,4)
3	147 (%46,8)
4	103 (%32,8)
Programdan yararlanılan dönem	
2009-2010 Akademik Yıl	14 (%4,5)
2009-2010 Güz	73 (%23,2)
2009-2010 Bahar	40 (%12,7)
2008-2009 Akademik Yıl	28 (%8,9)
2008-2009 Güz	45 (%14,3)
2008-2009 Bahar	58 (%18,5)
2007-2008 Akademik Yıl	7 (%2,2)
2007-2008 Güz	33 (%10,5)
2007-2008 Bahar	16 (%5,1)

Anketi dolduran öğrencilerin bölüm, enstitü ve fakülterlere göre dağılımlarına bakıldığında, en çok öğrenci gönderen fakülte ve enstitüler sırasıyla İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (%24,5) ve Sosyal Bilimler Enstitüsü (%17,8) olmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerin

bölmelerine bakıldığında ise en çok öğrenci gönderen bölümler Uluslararası İlişkiler Bölümü (%10,5) ve İşletme Bölümü (%9,6) olmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Ankete Katılan Öğrencilerin Fakülte, Enstitü ve Bölümlere Göre Dağılımı

Ankete Katılanların Fakülte ve Enstitülere Göre Dağılımı	
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	77 (%24,5)
Sosyal Bilimler Enstitüsü	56 (%17,8)
Mühendislik Fakültesi	53 (%16,9)
Fen Bilimleri Enstitüsü	44 (%14)
Mimarlık Fakültesi	31 (%9,9)
Fen-Edebiyat Fakültesi	25 (%8)
Eğitim	16 (%5,1)
Enformatik	6 (%1,9)
Uygulamalı Matematik	2 (%.6)
Ankete Katılanların Bölümlere Göre Dağılımı (ilk 10 bölüm)	
Uluslararası İlişkiler	33 (%10,5)
İşletme	30 (%9,6)
Mimarlık	22 (%7)
Sosyoloji	19 (%6,1)
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	18 (%5,7)
Eğitim Bilimleri	12 (%3,8)
Endüstri Ürünleri Tasarımı	12 (%3,8)
İngilizce Öğretmenliği	11 (%3,5)
Matematik	10 (%3,2)
Şehir ve Bölge Planlama	10 (%3,2)
Makine Mühendisliği	10 (%3,2)
Bilgisayar Mühendisliği	10 (%3,2)
İktisat	10 (%3,2)

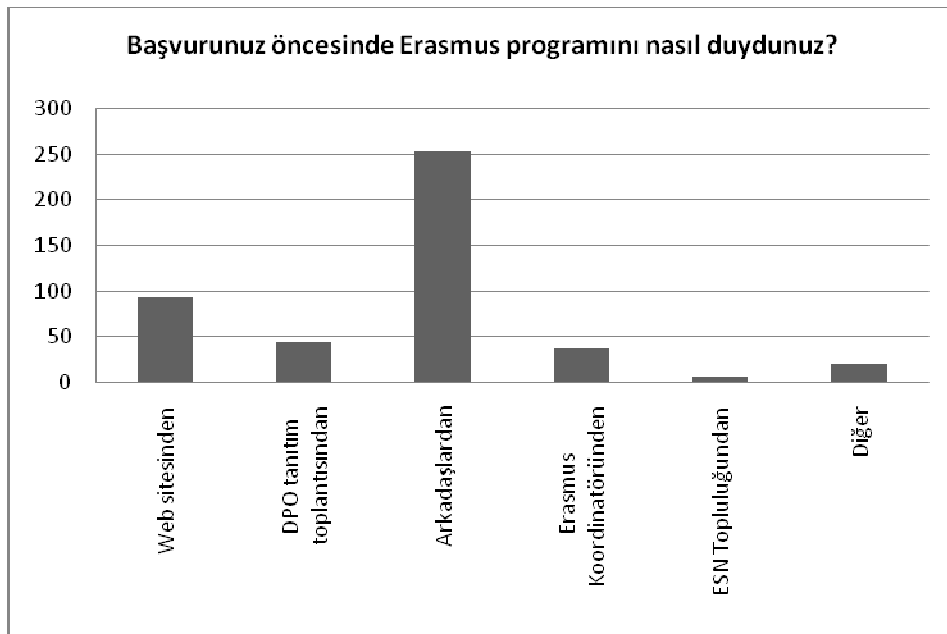
Gidilen ülkeler incelendiğinde katılımcıların en çok Almanya (%28,3) ve Hollanda (%20,7)'ya gittiği görülmektedir. En çok öğrenci gönderilen üniversiteler ise University of Groningen, Freie Univeristat Berlin ve Tilburg University'dir (Tablo 5). Öğrencilerin gittikleri ülkelerde aldıkları ders dillerine bakıldığında en fazla İngilizce (%83,1), Almanca (%23,9), İtalyanca (%9,6) ve İspanyolca (%7) dillerinde dersler aldıkları görülmektedir.

Tablo 5. Ankete katılanların gittiği ülkeler ve üniversiteler

Ülkeler		Ülkeler	
Almanya	89 (%28,3)	İspanya	16 (%5,1)
Hollanda	65 (%20,7)	İsveç	11 (%3,5)
İtalya	29 (%9,2)	Fransa	10 (%3,2)
İngiltere	26 (%8,3)	Polonya	8 (%2,5)
Danimarka	16 (%5,1)	Finlandiya	7 (%2,2)
Üniversiteler		Üniversiteler	
University of Groningen	14 (%4,5)	Humboldt University Berlin	6 (%1,9)
Freie Univeristat Berlin	9 (%2,9)	Middlesex University	6 (%1,9)
Tilburg University	9 (%2,9)	Politecnico di Bari	6 (%1,9)
Delft University of Technology	8 (%2,5)	Politecnico di Milano	6 (%1,9)
Inholland Hogeschool	8 (%2,5)	Politecnico di Torino	6 (%1,9)
Philipps Universitat Marburg	8 (%2,5)	Universidad Autonoma de Madrid	6 (%1,9)
Aarhus University	7 (%2,2)	Tampere University of Technology	6 (%1,9)

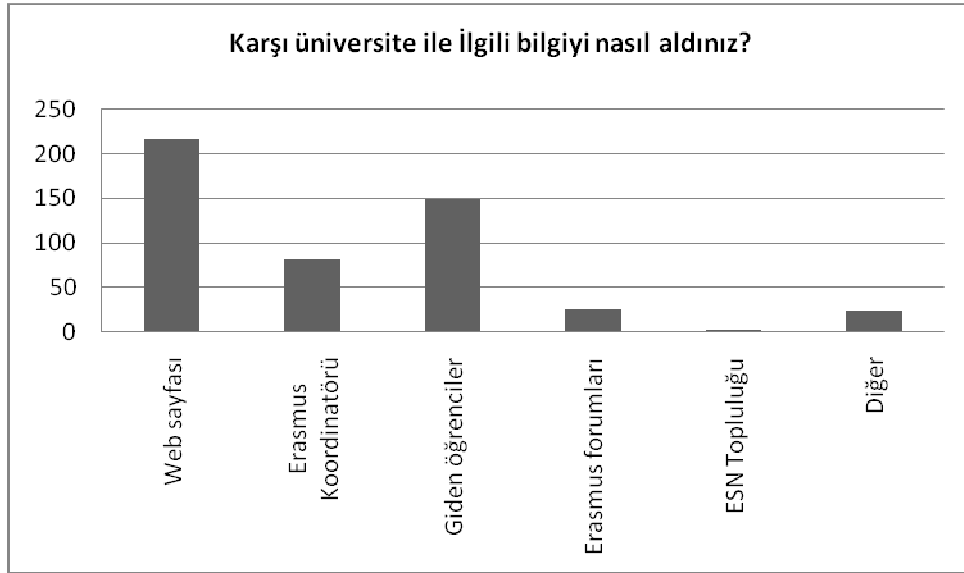
Başvuruları öncesinde Erasmus programından nasıl haberdar oldukları sorulduğunda, öğrenciler bu programı sırasıyla arkadaşlarından (%80,6), Erasmus web sayfasından (%29,3), UİO tanıtım toplantısından (%14), bölüm Erasmus koordinatörlerinden (%11,8) ve ODTÜ Uluslararası Öğrenci Değişim Programları Topluluğu'ndan (%2,2) duyduklarını belirtmiştir (Grafik 1).

Grafik 1. Ankete katılanların Erasmus programından haberdar olma yolları

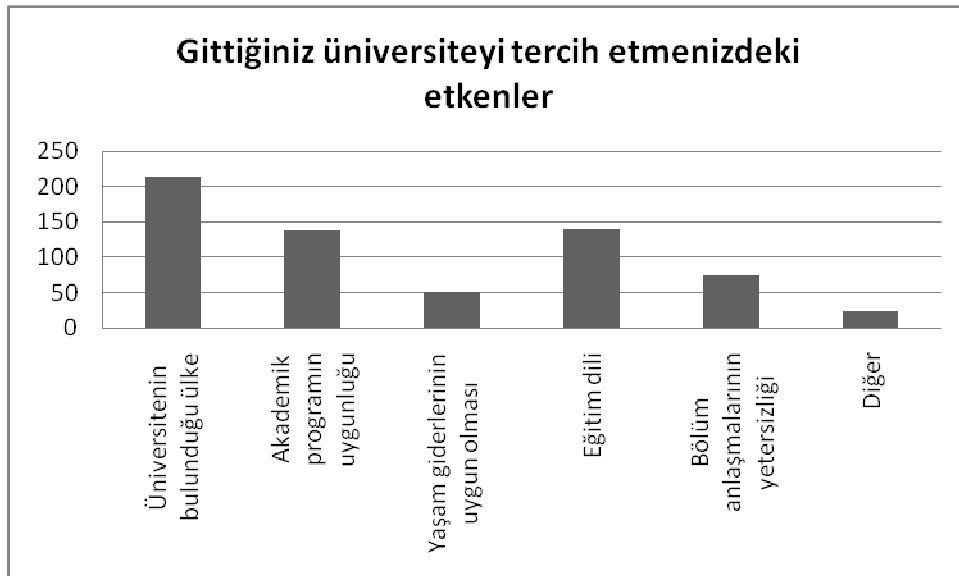
Anketi dolduran öğrenciler gidecekleri üniversite ile ilgili bilgiyi sırasıyla üniversitenin web sayfasından (%69,1), daha önce o üniversiteye gitmiş öğrencilerden (%47,5), bölüm Erasmus koordinatörlerinden (%26,1), Erasmus forumlarından (%8) ve ODTÜ Uluslararası Öğrenci Değişim Programları Topluluğu'ndan (%0,6) aldıklarını belirtmiştir (*Grafik 2*).

Grafik 2. Ankete katılanların karşı üniversite ile ilgili bilgi alma yolları

Öğrencilerin üniversite tercihlerini belirleyen faktörlere bakıldığında, üniversitenin bulunduğu ülke (%68,2), üniversitenin eğitim dili (%44,3), akademik programın uygunluğu (%43,9), bölüm anlaşmalarının yetersizliği (%23,6) ve yaşam giderlerinin uygun olması (%16,2) öğrencilerin tercihlerini belirleyen etkenler olarak öne çıkmaktadır (*Grafik 3*).

Grafik 3. Ankete katılanların gittikleri üniversiteyi tercih etme nedenleri

Ankete katılan öğrencilerin %58,6'sı karşı üniversiteye gitmeden önce ODTÜ UİO tarafından düzenlenen oryantasyon programına katıldıklarını söylemiştir. Oryantasyona katılan öğrencilerin %40,4'ü (127 kişi) programda verilen bilgilerin kendileri için yeterli olduğunu söylerken, %12,7'si (40 kişi) verilen bilgileri yeterli bulmadıklarını belirtmiştir.

Ankete katılan öğrencilere UİO ve bölüm Erasmus koordinatörleri tarafından sunulan destek hakkında bazı ifadeler verilmiş ve bu ifadelere ne kadar katıldıkları sorulmuştur (*Tablo 6*). Buna göre öğrencilerin:

- %86'sı Erasmus seçim sürecinin objektif kriterlere dayalı olarak adil bir şekilde yürütüldüğünü,
- %60,2'si dönüşte program kapsamında aldıkları dersleri saydırabildiklerini,
- %54,5'i Erasmus programına başvuru sürecinde bölüm Erasmus koordinatöründen aldıkları desteğin yeterli olduğunu,
- %54'ü UİO çalışma saatlerinin uygun olduğunu,
- %53'ü bölümlerinin anlaşılabilir olduğu üniversite sayısını yeterli bulmadıklarını,
- %52'si bölüm Erasmus koordinatörünün Erasmus öğrencilerinin sorunları hakkında yeterli bilgi sahibi olduklarını,
- %46'sı gidecekleri üniversite belirlendikten sonra ders seçimi konusunda bölüm Erasmus koordinatörlerinden aldıkları desteğin yeterli olduğunu belirtmiştir.

Tablo 6. ODTÜ Uluslararası İşbirliği Ofisi ve bölüm Erasmus koordinatörleri tarafından sunulan destek hakkındaki sorulara verilen cevapların ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama (5 üzerinden)	Standart sapma (SS)
Erasmus seçim süreci objektif kriterlere dayalı olarak adil bir şekilde yürütülmüştür.	4,14	.82
Ofis danışmanım Türkiye'ye dönmeden önce dönüş evrakları ve işlemler hakkında yeterli bilgi verdi.	4,14	.93
Dönüşte program kapsamında aldığım dersleri saydırabildim.	4,02	1,12
Erasmus hibemin %20'lik kısmını işlemlerin tamamlanmasından uygun bir süre sonra aldım.	3,94	1,15
Erasmus hibemin %20'lik kısmını işlemlerin tamamlanmasından uygun bir süre sonra aldım.	3,94	1,23
Ders saydırma sürecinde Bölüm Erasmus koordinatöründen yeterli destek aldım.	3,84	1,22
Erasmus hibemin %80'lik kısmını işlemlerin tamamlanmasından uygun bir süre sonra aldım.	3,81	.97
Ofis çalışanları çözüm odaklı bir yaklaşıma sahiptiler.	3,80	.98

Değişim Programları Değerlendirme Raporu

Ofise ilettiğim sorun ve öneriler dikkate alındı.	3,79	1,04
İhtiyaç duyduğumda ofis danışmanıma ulaşabildim.	3,73	1,05
Ofis danışmanımın Erasmus programının işleyişi hakkında sunduğu bilgiler yeterliydi.	3,72	1,17
Bölüm Erasmus koordinatörü sorun çözmeye istekliydi.	3,69	.99
Ofis web sayfalarında sunulan doküman ve bilgiler yeterliydi.	3,64	1,09
Genel olarak ofisten aldığım destek yeterliydi.	3,63	1,20
İhtiyaç duyduğumda bölüm Erasmus koordinatörüne ulaşabildim.	3,59	1,25
Genel olarak bölüm Erasmus koordinatörlerinden alınan desteğin yeterli olması	3,46	1,26
Karşı üniversitede bulunduğum süre içerisinde ders değişikliği vb. akademik konularda bölüm Erasmus koordinatöründen aldığım destek yeterliydi.	3,45	1,29
Erasmus programına başvuru sürecinde bölüm Erasmus koordinatöründen aldığım destek yeterliydi.	3,36	1,25
Bölüm Erasmus koordinatörü öğrencilerin sorunları hakkında yeterli bilgi sahibiydi.	3,36	1,15
Ofis çalışma saatleri uygundu.	3,24	1,27
Gideceğim üniversite belirlendikten sonra ders seçimi konusunda bölüm Erasmus koordinatöründen aldığım destek yeterliydi.	3,22	1,21
Bölümün anlaşılmalı olduğu üniversite sayısı ve çeşitliliği yeterliydi.	2,71	.82

Ankete katılan öğrencilere Erasmus programı kapsamında gittikleri üniversiteler tarafından sunulan hizmetlerle ilgili ifadeler verilmiş ve bu ifadelere ne kadar katıldıkları sorulmuştur (Tablo 7). Buna göre anketi dolduran öğrencilerin:

- %91,7'si karşı üniversitedeki Erasmus deneyimlerinden genel olarak memnun olduklarını,
- % 86,9'u aldıkları derslerin ECTS kredilerinin tanımlı olduğunu,
- %83,2'si internet olanaklarının yeterli olduğunu,
- %61,8'i yeterli sayıda İngilizce ders bulabildiklerini,
- %55,7'si karşı üniversitedeki barınma yerinin nitelik ve ücretlerinin uygun olduğunu,
- %44,9'u karşı üniversitedeki sağlık hizmetlerinin yeterli olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 7. Karşı üniversiteden alınan destek hizmetleriyle ilgili ifadelere verilen cevapların ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama(5 üzerinden)	Standart sapma
Karşı üniversitedeki Erasmus deneyiminden genel olarak memnunuz.	4,37	.79
Derslerin ECTS kredileri tanımlıydı.	4,29	.97
İnternet olanakları yeterliydi.	4,22	1,00
Kütüphane olanakları yeterliydi.	4,10	1,03
Karşı üniversitedeki Erasmus ofisinden aldığım destek yeterliydi.	4,04	1,05
Erasmus öğrencilerine düzenlenen oryantasyon programı yeterliydi.	3,93	1,16
Kalacak yer bulma konusunda gerekli yardım ve destek sunuldu.	3,90	1,33
Spor olanakları yeterliydi.	4,01	1,07
İdari personel ile dil problemi yaşamadım.	4,00	1,23
Karşı üniversitedeki akademik danışmanıma gereksinim duyduğumda ulaşabildim.	4,00	1,12
Karşı üniversitedeki akademik danışmanım Erasmus öğrencilerinin sorunları hakkında yeterli bilgi sahibiydi ve sorun çözmeye istekliydi.	4,00	1,12
Dönem bitiminden uygun bir süre sonra transkriptim gönderildi.	3,95	1,31
Dersini aldığım öğretim elemanları Erasmus öğrencilerine karşı ilgiliydi.	3,94	1,10
Yeterli sayıda İngilizce ders alabildim.	3,50	1,50
Barınma yerinin nitelik ve ücretleri uygundu.	3,38	1,35
Sağlık hizmetleri yeterliydi.	3,53	1,17

Anketi dolduran öğrencilerin Erasmus programından genel memnuniyet düzeylerine bakıldığında katılımcıların:

- % 93,3'ü Erasmus programından edindikleri deneyimin beklentilerini karşıladığını,
- % 71,7'si hareketlilik süresini yeterli bulduklarını,
- %57,3'ü verilen hibe miktarlarını yeterli bulmadıklarını belirtmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin yurtdışında buldukları süre boyunca Erasmus hibesi dışında aylık ortalama harcama miktarı 394 € 'dur. Öğrenciler Erasmus hibesi dâhil olmak üzere konaklama harcamalarına aylık ortalama 336 €, gıda harcamalarına 235 €, ulaşımına 72 €, sağlık harcamalarına 26 €, eğitim masraflarına (fotokopi, kitap vb.) 43 €, sosyal yaşama (eğlence, konser, gezi vb.) ise 191 € harcadıklarını belirtmiştir.

Öğrencilere Erasmus öğrencisi olmanın kendilerine sağlayabileceği kazanımlarla ilgili bazı ifadeler verilmiş; verilen durumların kendileri için önem düzeyini ve bu durumların ne derece gerçekleştiğini belirtmeleri istenmiştir (*Tablo 8*). Buna göre hem öğrencilerin en çok önem verdiği hem de gerçekleşme düzeyi en yüksek olan kazanımlar *farklı bir kültüre uyum sağlayabilme* ve *kişisel gelişim* (girişkenlik, özgüven, bağımsız olmak vb.) olmuştur. Bu kazanımların öğrenciler için önem ve gerçekleşme düzeyleri karşılaştırıldığında ise *kişisel gelişim* dışındaki bütün faktörlerde öğrencilerin verdikleri önemin, gerçekleşme düzeyinden istatistiksel olarak yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin verdikleri önem ile gerçekleşme düzeyi arasındaki en belirgin fark, *akademik kariyer planları* alanında görülmektedir.

Tablo 8. Erasmus öğrencisi olmanın sağlayabileceği kazanımların önem ve gerçekleşme düzeylerinin ortalama ve standart sapmaları

	Önem düzeyi		Gerçekleşme düzeyi	
	Ortalama (5 üzerinden)	SS	Ortalama (5 üzerinden)	SS
Akademik gelişim	3,84	.95	3,25	.98
Farklı bir kültüre uyum sağlayabilme	4,48	.65	4,29	.77
Yabancı dil öğrenmek/geliştirmek	4,18	.95	3,61	1,06
Kariyer planları (iş bulma olanaklarının artması)	3,37	1,19	2,64	1,15
Akademik kariyer planları (lisansüstü eğitim, doktora sonrası çalışmalar vb.)	3,59	1,25	2,90	1,26
Kişisel gelişim (girişkenlik, özgüven, bağımsız olmak vb.)	4,42	.83	4,46	.70

Çalışmaya katılan öğrencilerden Erasmus deneyimleri boyunca yaşadıkları 3 temel sorunu belirtmeleri istenmiştir. Açık uçlu bu soruya verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin en çok:

- Ekonomik (örn. verilen hibenin masrafları karşılamaması),
- Konaklama ile ilgili (örn. kalacak yer bulmakta zorluk çekme),
- Gidilen ülkenin dilini bilmemekten kaynaklanan günlük yaşamla ilgili,
- Yeterince İngilizce ders bulamama ve aldıkları bazı dersleri saydıramama ile ilgili,
- Vize işlemleriyle ilgili,

- Uyum (örn. farklı bir kültüre ve eğitim sistemine uyum sağlama) ile ilgili,
- Sağlık sisteminden yararlanma ile ilgili sorunlar yaşadıkları görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerden ODTÜ UİO'ya Erasmus programının işleyişinin geliştirilmesi için 3 öneri belirtmeleri istenmiştir. Açık uçlu bu soruya verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin en çok:

- Anlaşmalı okul ve bölüm sayısının artması,
- Gidecek öğrencilerin karşı üniversite, ders seçimi, vize işlemleri gibi konularda daha fazla bilgilendirilmesi,
- UİO çalışma saatlerinin genişletilmesi,
- Verilen hibe miktarının artırılması ve hibelerin programa gidilmeden önce yatması,
- UİO'nun öğrenci, bölümler ve karşı üniversitelerle daha fazla iletişim içinde olması önerilerinde bulunduğu saptanmıştır.

Son olarak, katılımcılardan Erasmus öğrencisi olarak yurtdışına gitmeyi düşünen öğrencilere 3 öneri belirtmeleri istenmiştir. Açık uçlu bu soruya verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin en çok önerdikleri konuların:

- Gidilen ülkeyi ve Avrupa'yı gezme,
- Hibe dışında ekonomik kaynaklar bulma,
- Gidilecek okul ve ülke ile ilgili gitmeden önce yeterli bilgi sahibi olma,
- Gidilen ülkenin dilini bilme veya öğrenme olduğu görülmektedir.

2. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Değişim Programları Gelen Öğrenci Memnuniyet Anketi

Bu anket Erasmus ve diğer değişim programları kapsamında anlaşmalı üniversitelere gelen ODTÜ öğrencilerinin memnuniyet düzeylerini tespit etmek amacıyla uygulanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2007-2008 ve 2009-2010 akademik yılları arasında değişim programları aracılığıyla ODTÜ'ye gelen 171 öğrenci anketi bilgisayar ortamında doldurmuştur. Bu anketten elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmaktadır.

Anketi dolduran öğrencilerin demografik özellikleri incelendiğinde 98 tanesinin kadın (%57,3), 73 tanesinin (%42,7) erkek olduğu görülmektedir. Ankete katılanların 69 tanesi (%40,4) Erasmus, 77 tanesi Erasmus Mundus External Cooperation Window (%45), 18 tanesi

(%10,5) diğer ikili anlaşmalar ve 4 tanesi (%2,3) Uluslararası Yaz Okulu kapsamında üniversitemizde eğitim almıştır (*Tablo 9*).

Tablo 9. Anketi dolduran öğrencilerin programları

Erasmus	69 (%40,4)
Erasmus Mundus	77 (%45)
İkili anlaşmalar	18 (%10,5)
Uluslararası Yaz Okulu	4 (%2,3)

Anketi dolduran öğrencilerin 106 tanesi (%62) lisans, 65 tanesi (%38) lisansüstü programlara kayıtlıdır.

Anketi dolduranların geldikleri ülkelere bakıldığında en çok öğrenci sırasıyla Almanya (%12,9), Kazakistan (%11,1) ve Amerika Birleşik Devletleri (%7,6)'nden gelmiştir. Anketi dolduranların üniversiteleri incelendiğinde ise Belarusian State University (%4,1) ilk sırada yer almakta, ardından University of California (%2,9), Islamic Azad University (%2,9), Eurasian National University (%2,9) ve Kazakh Economic University (%2,9) gelmektedir (*Tablo 10*).

Tablo 10. Ankete katılanların geldikleri ülke ve üniversitelere göre dağılımı

Ülkeler		Ülkeler	
Almanya	22 (%12,9)	Ukrayna	11 (%6,4)
Kazakistan	22 (%12,9)	İran	11 (%6,4)
ABD	13 (% 7,6)	Rusya	8 (%4,7)
Belarus	12 (% 7)	Hollanda	6 (%3,5)
Üniversiteler		Üniversiteler	
Belarusian State University	7 (%4,1)	Eurasian National University	5 (%2,9)
University of California	5 (%2,9)	Kazakh Economic University	5 (%2,9)
Islamic Azad University	5 (%2,9)	Brest State University	4 (%2,4)

Anketi dolduranların 45 tanesi (%26,3) 2009-2010 bahar döneminde, 36 tanesi (%21,1) 2009-2010 sonbahar döneminde ve 28 tanesi (%16,4) 2009-2010 güz ve bahar dönemlerinde üniversitemizde bulunmuşlardır (*Tablo 11*).

Tablo 11. Ankete katılanların ODTÜ’de buldukları dönemler

2009- 2010 Sonbahar Dönemi	36 (%21,1)
2009-2010 Bahar Dönemi	45 (%26,3)
2009-2010 Akademik Yıl	28 (%16,4)
2010 Yaz Okulu	2 (%1,2)
2008-2009 Sonbahar Dönemi	17 (%9,9)
2008-2009 Bahar Dönemi	20 (%11,7)
2008-2009 Akademik Yıl	19 (11,1)
2009 Yaz Okulu	4 (%2,3)

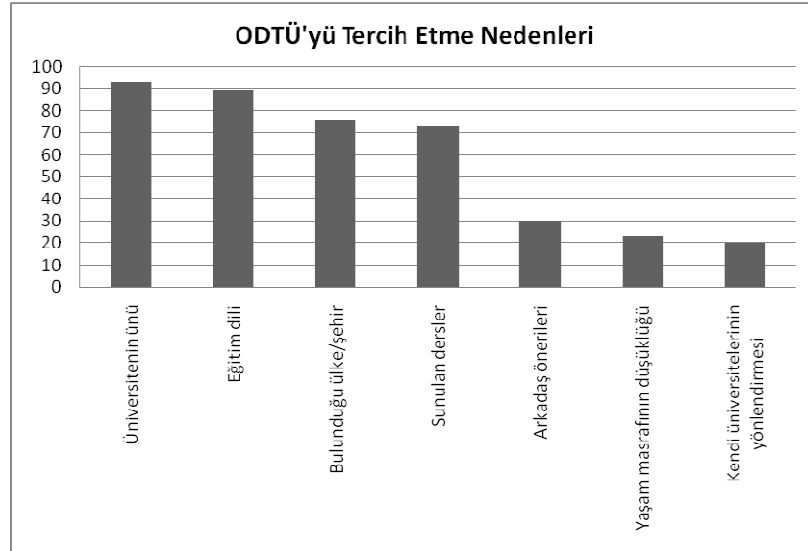
Öğrencilerin ders aldıkları fakülte ve enstitüler incelendiğinde ankete katılanların en çok Sosyal Bilimler Enstitüsü (%22,8) ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (%22,2)’sine bağlı bölümlerden ders aldıkları görülmektedir. Öğrencilerin ODTÜ’de eğitim gördükleri bölümlere bakıldığında ise en çok öğrencinin İşletme (%10,5), Uluslararası İlişkiler (%7,6) ve Yabancı Diller Eğitimi (%7) bölümlerinden ders aldığı görülmektedir. (Tablo 12).

Tablo 12. Ankete katılan gelen öğrencilerin fakülte, enstitü ve bölümlere göre dağılımı

Ankete Katılanların Fakülte ve Enstitülere Göre Dağılımı	
Sosyal Bilimler Enstitüsü	39 (%22,8)
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	38 (%22,2)
Fen Bilimleri Enstitüsü	28 (%16,4)
Mühendislik Fakültesi	25 (%14,6)
Mimarlık Fakültesi	17 (%9,9)
Fen-Edebiyat Fakültesi	12 (%7)
Eğitim Fakültesi	9 (%5,3)
Enformatik Enstitüsü	3 (%1,8)
Ankete Katılanların Bölümlere Göre Dağılımı (ilk 10 bölüm)	
İşletme	18 (%10,5)
Uluslararası İlişkiler	13 (%7,6)
Yabancı Diller	12 (%7)
İktisat	12 (%7)
Sosyoloji	11 (%6,4)
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	10 (%5,8)
Mimarlık	10 (%5,8)
İnşaat Mühendisliği	9 (%5,3)
Bilgisayar Mühendisliği	6 (%3,5)
Makine Mühendisliği	5 (%2,9)

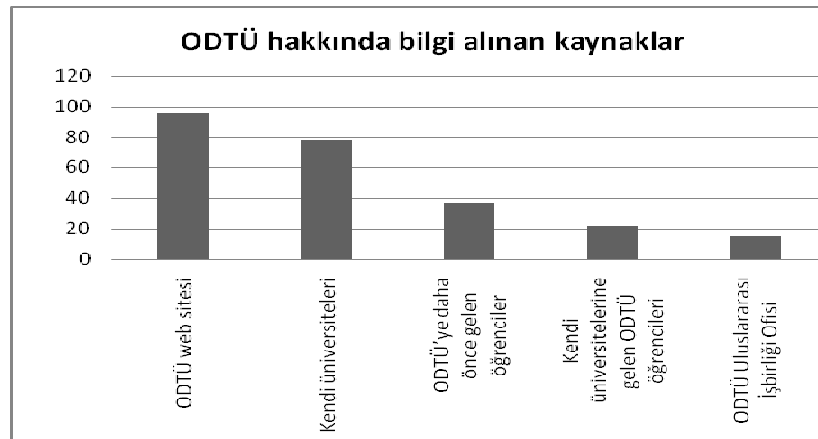
Öğrencilere ODTÜ'yu tercih etme nedenleri sorulduğunda öğrenciler sırasıyla üniversitenin itibarı (%54,4), eğitim dili (%52), bulunduğu ülke/şehir (%44,4), sunulan dersler (%42,7), arkadaşlarının önerileri (%17,5'i), yaşam masraflarının düşük olması (%13,5) ve kendi üniversitelerindeki yönlendirmeler (%11,7) nedeniyle üniversitemizi tercih ettiklerini belirtmişlerdir (*Grafik 4*).

Grafik 4. Gelen öğrencilerin ODTÜ'yu tercih etme nedenleri

Öğrencilere ODTÜ hakkında bilgiyi nereden edindikleri sorulduğunda %56,1'i ODTÜ'nün web sitesinden, %45,6'sı kendi üniversitelerinden, %21,6'sı ODTÜ'ye daha önce gelen öğrencilerinden, %12,9'u ODTÜ'den kendi üniversitelerine gitmiş öğrencilerden ve %8,8'i ODTÜ UIO'dan bilgi aldıklarını belirtmişlerdir (*Grafik 5*). Bu bilginin yeterli olup olmadığı sorulduğunda, 130 öğrenci (%76) bu bilginin yeterli olduğunu belirtirken, 41 öğrenci (%24) bu bilgiyi yeterli bulmadığını ifade etmiştir.

Grafik 5. Gelen öğrencilerin ODTÜ hakkında bilgi edindikleri kaynaklar

Öğrencilere değişim döneminde aldıkları hizmetlerle ilgili memnuniyet düzeyleri sorulduğunda, %72,4 oranıyla öğrencilerin UİO tarafından sunulan hizmetlerden memnun olduğu görülmüştür (*Tablo 13*). Öğrencilerin en çok memnun oldukları alanlar,

- Oryantasyon programının yeni bir çevreye uyum için kendilerine yardımcı olması (%85,3),
- Oryantasyon programında öğrenci servisleri (internet, sağlık merkezi, kütüphane gibi) hakkında yapılan bilgilendirmenin yeterli olması (%84),
- Sorularının e-posta ve telefonla yeterince cevaplanması (%75,1),
- UİO danışmanlarının yardımcı ve çözüm odaklı bir yaklaşıma sahip olmaları (%73,9) olarak belirtilmiştir.

Öğrencilerin en az memnun oldukları hizmetler ise,

- Ofis saatlerinin yeterli olması (%50,9),
- Gönüllü öğrenciler tarafından yardım edilmesi (%65,8).
- Ofisin öğrencilerin sorun ve önerilerini dikkate alması (% 68,7) olarak belirtilmiştir.

Tablo 13. Ankete katılanların ofis tarafından sunulan hizmetlerden memnuniyet düzeylerinin ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama (5 üzerinden)	Standart Sapma (SS)
Ofis danışmanları yardımcı oldular ve problem-çözücü bir yaklaşımları vardı.	3,95	1,013
Ofis çalışma saatleri uygundu.	3,33	1,095
E-posta ve telefonla sorduğum sorulara zamanında cevap alabildim.	3,90	1,014
E-posta ve telefonla sorduğum sorulara yeterince cevap alabildim.	3,93	0,887
Ofis sorunlarımı ve önerilerimi dikkate aldı	3,87	0,946
Oriyantasyon programı yeni bir çevreye adapte olmama yardımcı oldu	4,25	0,840
Gönüllü öğrenciler tarafından sağlanan hizmet yeterliydi	3,82	1,225
Oriyantasyon bilgi dokümanında gerekli bütün bilgiler vardı	3,83	0,885

Ankete katılan öğrencilere kampüs hayatı ile ilgili memnuniyet düzeyleri sorulduğunda en çok memnun oldukları alanlar,

- Spor olanakları (%91,6),
- Kütüphane (%87,8),
- Güvenlik (%86,2),
- Yiyecek olanakları (%83,1),
- Kültür aktiviteleri (%79,2) olarak belirtilmiştir.

En az memnun oldukları alanlar ise,

- İdari personel ile iletişim (%59,5),
- Konaklama (%63,1),
- Kampus içi ulaşım (%66,9),
- Sağlık merkezi (%67,7),
- Bilgisayar olanakları/ internet (%73,8) olarak belirtilmiştir (*Tablo 14*).

Tablo 14. Anketi dolduranların kampüs hayatı ile ilgili memnuniyet düzeylerinin ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama (5 üzerinden)	Standart Sapma (SS)
Yurtlar	3,66	1,170
Sağlık merkezi	3,88	0,962
Kütüphane	4,34	0,755
Bilgisayar olanakları/ İnternet	3,97	1,082
Yemek olanakları	4,19	0,814
Spor olanakları	4,47	0,722
Kültürel aktiviteler	4,05	0,833
Güvenlik ve emniyet	4,28	0,836
Kampus içi ulaşım	3,79	1,026
Merkezden kampüse/ Kampüsten merkeze ulaşım	3,89	0,915
İdari personel ile iletişim	3,57	1,094

Kampüs hayatının yanı sıra öğrencilere ODTÜ'deki akademik hayatla ilgili de bazı ifadeler verilmiş ve bu ifadelere katılıp katılmadıkları sorulmuştur (*Tablo 15*). Öğrencilerin en çok katıldıkları ifadeler sırasıyla,

- Bölüm Erasmus Koordinatörünün ulaşılabilir olması (%80,6),
- Öğretim üyelerinin değişim öğrencilerine eşit davranması (%77,4),
- Derslerin İngilizce yürütülmesi (%71,6),
- Erasmus koordinatörünün ders seçim süresince verdiği danışmanlığın yeterli olmasıdır (%70,8).

En az katıldıkları ifadeler ise,

- Derslerin kendi üniversitelerindekinden kolay olması (%21,5),
- Ders kayıt sürecinin iyi tasarlanmış olması (%64,7),
- Ders içeriklerine kolayca ulaşılabilir olmasıdır (%67,3).

Tablo 15. Anketi dolduranların akademik hayat ile ilgili memnuniyet düzeylerinin ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama (5 üzerinden)	Standart Sapma (SS)
Ders kayıt süreci iyi tasarlanmıştı.	3,62	1,045
Bölüm Erasmus Koordinatörü ulaşılabilirdi.	4,02	0,961
Ders seçimi konusunda Bölüm Erasmus Koordinatörü'nün verdiği destek yeterliydi.	3,82	1,023
Derslerin içeriklerine kolayca ulaşabildim.	3,63	1,059
Dersler İngilizce yürütüldü.	3,85	1,041
Öğretim üyeleri değişim öğrencilerine eşit davrandılar.	4,02	0,926
Dersler geldiğim üniversiteden daha kolaydı.	2,72	1,113

Öğrencilere değişim dönemlerinden kazanımları sorulduğunda öğrenciler en çok kişisel gelişim (%82,5) ve yeni bir kültürde yaşama deneyimi kazanma (%80,7) alanlarında fayda sağladıklarını belirtmişlerdir (*Tablo 16*).

Tablo 16. Anketi dolduranlar için değişim dönemlerinin faydaları

Kariyer gelişimine pozitif katkı	115 (%67,3)
Yeni bir dil öğrenmek/ Dil yeteneklerini geliştirmek	121 (%70,8)
Kişisel gelişim	141 (%82,5)
Yeni bir kültürde yaşama deneyimi kazanma	138 (%80,7)

Son olarak, öğrencilerden ODTÜ’de değişim programlarının geliştirilmesi için açık uçlu sorular aracılığıyla öneride bulunmaları istenmiştir. Belirtilen 125 öneriden 22 tanesi konaklama ile ilgili olmuştur. Ücretlerin düşürülmesi, odaların daha konforlu olması, yurtlarda katı kurallar uygulanmaması, yurtlarda kız-erkek ayrımı yapılmaması, kampüs dışında kalmak isteyenler için daha fazla bilgilendirmenin yapılması en çok belirtilen önerilerdir. 11 öğrenci derslerde öğretim üyelerinin daha az Türkçe konuşmasını, 10 öğrenci gönüllü öğrenciler tarafından verilen hizmetin iyileştirilmesini önermiştir. Bunun dışında öğrenciler daha çok Türkçe dersi sunulması (5 öğrenci), değişim öğrencileri ile daha fazla iletişim kurulması (5 öğrenci), üniversitede uygulanan prosedürler hakkında daha önceden bilgi verilmesi (5 öğrenci) konularında görüş bildirmişlerdir.

3. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Erasmus Programı Kurumsal Etki ve Memnuniyet Anketi

Bu anket üniversitemizdeki bölüm ve program yöneticilerinin Erasmus programı ile ilgili görüşlerini öğrenmek ve Erasmus programının etkileriyle ilgili bilgi edinmek amacıyla uygulanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2009-2010 akademik yılında değişim programlarıyla ilgilenen toplam 26 bölüm yöneticisi anket bilgisayar ortamında doldurmuştur. Bu anketten elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmaktadır.

Anketi dolduran bölüm ve programlar Avrasya Çalışmaları Ana Bilim Dalı, Bilgisayar Mühendisliği, Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları, Eğitim Bilimleri, Endüstri Mühendisliği, Endüstri Ürünleri Tasarımı, Felsefe, Fizik, Gıda Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, İstatistik, İşletme, İktisat, Jeoloji Mühendisliği, Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler, Kimya, Kimya Mühendisliği, Maden Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Matematik, Mimarlık, Psikoloji, Sosyoloji, Şehir ve Bölge Planlama, Yabancı Diller Eğitimi, Yerleşim Arkeolojisi’dir.

Bu 26 bölüm ve programın 10 tanesinden 2009-2010 akademik yılında Erasmus programıyla gelen hiçbir öğrencinin ders almadığı göze çarpmaktadır (%38,5). Bunun yanı sıra ders alan

öğrenciler Yabancı Diller Eğitimi (18 öğrenci) ve Sosyoloji (12 öğrenci) bölümlerinde yoğunluk göstermektedir. Giden öğrenci sayısı göz önünde bulundurulduğunda ise bölüm ve programların genel olarak 10'dan daha az sayıda öğrenci gönderdikleri gözlemlenmiştir (%73). Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler programı hiç öğrenci göndermezken, giden öğrenci sayısı en yüksek olan bölüm 25 öğrenci ile Kimya bölümüdür.

Öğretim üyesi değişim sayısı incelendiğinde 4 bölüm ve programa diğer üniversitelerden toplamda 6 öğretim üyesinin geldiği (%15,4) ve 6 bölüm ve programdan diğer üniversitelere toplamda 9 öğretim üyesinin gittiği (%23) görülmektedir.

Bölüm ve programların Erasmus programına ilk katılımı en yoğun olarak (%42,3) pilot uygulama yılı olan 2003-2004 akademik yılında gerçekleşmiştir (Tablo 17).

Tablo 17. Bölüm ve programların Erasmus programına ilk olarak katıldıkları akademik yıllar

Avrasya Çalışmaları Anabilim Dalı	2008-2009
Bilgisayar Mühendisliği	2004-2005
Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları	2005-2006
Eğitim Bilimleri	2005-2006
Endüstri Mühendisliği	2003-2004
Endüstri Ürünleri Tasarımı	2003-2004
Felsefe	2003-2004
Fizik	2004-2005
Gıda Mühendisliği	2003-2004
İktisat	2003-2004
İnşaat Mühendisliği	2005-2006
İstatistik	2003-2004
İşletme	2005-2006
Jeoloji Mühendisliği	2003-2004
Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler	2008-2009
Kimya	2005-2006
Kimya Mühendisliği	2006-2007
Maden Mühendisliği	2006-2007
Makina Mühendisliği	2003-2004
Matematik	2006-2007
Mimarlık	2003-2004
Psikoloji	2003-2004
Sosyoloji	2003-2004
Şehir ve Bölge Planlama	2004-2005
Yabancı Diller Eğitimi	2004-2005
Yerleşim Arkeolojisi	2005-2006

2009-2010 akademik yılında anlaşmalı üniversite sayısı en çok olan bölümler sırasıyla Mimarlık (20), İşletme (15), Endüstri Ürünleri Tasarımı (11), Kimya (10), Sosyoloji (10) bölümleridir. Bu bölümlerin anlaşmalı olduğu üniversite sayısı, toplam anlaşma sayısının %19,1'ini oluşturmaktadır (*Tablo 18*).

Tablo 18. Bölüm ve programların anlaşmalı üniversite sayıları

Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları	2
Eğitim Bilimleri	7
Endüstri Ürünleri Tasarımı	11
Felsefe	5
Fizik	3
Gıda Mühendisliği	2
İktisat	8
İnşaat Mühendisliği	5
İstatistik	5
İşletme	15
Jeoloji Mühendisliği	3
Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler	1
Kimya	10
Kimya Mühendisliği	2
Maden Mühendisliği	2
Matematik	1
Mimarlık	20
Psikoloji	6
Sosyoloji	10
Şehir ve Bölge Planlama	8
Yabancı Diller Eğitimi	6
Yerleşim Arkeolojisi	3

2009-2010 yılında anketi dolduran bölüm ve programlardan %96,1'i yoğun programlara (Intensive Courses), müfredat geliştirme programlarına (Curriculum Development Projects) ve konulu ağlara (Thematic Networks) katılmamıştır.

Anketi dolduran bölüm ve programların %50'si Erasmus dışında uluslararası değişim, hareketlilik ya da akademik işbirliği programlarına katılmışlardır. Bu programlara katılanların %23,1'i akademik işbirliği, %15,4'ü ise diğer değişim programlarından faydalanmaktadır. Bu programlar Erasmus programı ile karşılaştırıldığında, ankete katılanların %37,5'i bu programların daha cazip burs imkânı sunduğunu, %50'si ise akademik kriterlerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir.

Anketi dolduran bölüm ve programlar gelecek 5 sene içinde:

- ODTÜ’de Erasmus ve diğer uluslararası aktivitelerin artacağını düşündüklerini (%92,3),
- ODTÜ’nün genel misyonu, vizyonu ve hedefleri çerçevesinde Erasmus kapsamındaki aktivitelerin önemli olacağını (%100),
- Bölüm ve programlardaki Erasmus kapsamındaki faaliyetlerin artacağını düşündüklerini (%92,3) belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan bölüm ve programlara:

- Erasmus programının ODTÜ’nün uluslararası tanınırlığının artırılmasına ilişkin katkısı sorulduğunda, katılımcıların %96’sı Erasmus gelen öğrenci hareketliliğinin ($\mu=3,56$) önemli veya çok önemli olduğu yönünde cevap vermiştir (*Tablo 19*).

Tablo 19. Erasmus eylem ve araçlarının genel olarak ODTÜ’nün uluslararası tanınırlılığının artmasına ilişkin vizyonu ve stratejik hedeflerinin gerçekleştirilmesindeki önem derecesinin ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama(4 üzerinden)	Standart sapma (SS)
Erasmus gelen öğrenci hareketliliği	3,56	0,583
Erasmus giden öğrenci hareketliliği	3,42	0,857
Erasmus gelen öğretim üyesi hareketliliği	3,43	0,662
Erasmus giden öğretim üyesi hareketliliği	3,54	0,658
Kredi transferi için AKTS (ECTS)	3,00	0,978
Öğrenim Sözleşmesi (Learning Agreement)	3,05	0,950
Diploma Eki	3,15	0,813

- Erasmus programının bölüm ve programın öncelikli hedeflerine erişmesi konusundaki katkısı sorulduğunda, katılımcıların %84,6’sı Erasmus giden öğrenci hareketliliğinin ($\mu=3,35$) önemli veya çok önemli olduğunu düşündüklerini belirtmiştir (*Tablo 20*).

Tablo 20. Erasmus eylem ve araçlarının genel olarak bölümün öncelikli hedeflerine erişmesindeki önem derecesinin ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama(4 üzerinden)	Standart sapma (SS)
Erasmus gelen öğrenci hareketliliği	3,04	0,908

Erasmus giden öğrenci hareketliliği	3,35	0,846
Erasmus gelen öğretim üyesi hareketliliği	3,00	0,978
Erasmus giden öğretim üyesi hareketliliği	3,12	0,971
Kredi transferi için AKTS (ECTS)	2,82	0,958
Öğrenim Sözleşmesi (Learning Agreement)	2,55	1,050
Diploma Eki	2,80	1,152

- Erasmus programının bölümdeki eğitim ve araştırma faaliyetlerinin öğrencilere sunulan hizmetlerde veya kurumsal yönetimin geliştirilmesindeki katkısı sorulduğunda, katılımcıların %69,2'si merkezi projelerden ($\mu=2,00$), faydalandıklarını belirtmişlerdir (Tablo 21).

Tablo 21. Erasmus programının bölümdeki eğitim ve araştırma faaliyetlerinin öğrencilere sunulan hizmetlerde veya kurumsal yönetimin geliştirilmesindeki katkısının ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama(3 üzerinden)	Standart sapma (SS)
Erasmus öğrenci hareketliliği	1,62	0,804
Erasmus öğretim üyesi hareketliliği	1,96	0,774
Merkezi projeler (IP, CD Thematic Networks)	2,00	0,566
Kredi transferi için AKTS (ECTS)	1,96	0,824
Erasmus kapsamında kurulan uluslararası ağlar ve işbirlikleri	1,92	0,744

- Erasmus programından yararlanan öğrenciler için hangi kazanımların ne derecede önemli olduğu sorulduğunda, katılımcıların %96,2'si öğrencilerin farklı bir kültüre uyum sağlayabilmesinin ($\mu=3,81$) ve kişisel gelişim, girişkenlik, özgüven, bağımsız olmak gibi katkıların ($\mu=3,77$) önemli veya çok önemli olduğunu belirtmiştir (Tablo 22).

Tablo 22. Erasmus programından yararlanan bölüm/program öğrencileri için kazanımların ne derecede önemli olduğuna ilişkin maddelerin ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama(4 üzerinden)	Standart sapma (SS)
Akademik gelişim	3,42	0,578
Farklı bir kültüre uyum sağlayabilme	3,81	0,491
Yabancı dil öğrenme/geliştirme	3,50	0,707
Kariyer planları (iş bulma olanaklarının artması)	3,04	0,871
Akademik kariyer planları (lisansüstü eğitim, doktora sonrası çalışmalar, vb.)	3,38	0,697

Kişisel gelişim (girişkenlik, özgüven, bağımsız olmak, vb.)	3,77	0,514
---	------	-------

- Erasmus programının son 5 yıl içinde bölümün gelişimine katkısı olduğu noktalar sorulduğunda, katılımcıların %65,2'si Erasmus programının ODTÜ kurumsal misyonuna ($\mu=2,78$) fazla veya çok fazla katkısı olduğunu düşünmektedir (*Tablo 23*).

Tablo 23. Son 5 yıl içerisinde Erasmus programının bölümlerin gelişimine katkısı olduğu noktaların ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama(4 üzerinden)	Standart sapma (SS)
Öğretme, öğrenme ve araştırma	2,31	0,928
Kalite güvencesi	2,30	1,020
Öğrenci hizmetleri	2,24	1,091
Öğrenci ve öğretim üyesi hareketliliği	2,64	1,075
Uluslararası ağlara katılım ve işbirlikleri	2,20	1,105
ODTÜ kurumsal misyonuna katkısı	2,78	1,085

Ankete katılan bölüm ve programlara UIO ve Erasmus programının işleyişine ilişkin memnuniyet düzeyleri sorulduğunda:

- 16 katılımcı genel olarak Erasmus programının ODTÜ'deki işleyişinden memnun olduğunu ($\mu=3,58$),
- 18 katılımcı gelen öğrenci sayısının yetersiz olduğunu ($\mu=2,04$),
- 17 katılımcı giden öğretim üyesi sayısının yetersiz olduğunu ($\mu=1,91$),
- 18 katılımcı gelen öğretim üyesi sayısının yetersiz olduğunu ($\mu=1,82$),
- 17 katılımcı genel olarak ODTÜ UIO'nun sağladığı desteğin yeterli olduğunu ($\mu=3,73$) belirtmiştir (*Tablo 24*).

Tablo 24. ODTÜ Uluslararası İşbirliği Ofisi tarafından verilen hizmetler ve Erasmus programının ODTÜ'deki işleyişine ilişkin ifadelerle katılma düzeyinin ortalama ve standart sapmaları

	Ortalama(5 üzerinden)	Standart sapma (SS)
Genel olarak Erasmus programının ODTÜ'deki işleyişinden memnunum.	3,58	0,902
Erasmus seçim süreci objektif kriterlere dayalı olarak adil bir şekilde yürütülmektedir.	4,27	0,604
Bölüm/Programımızın anlaşmalı olduğu üniversite sayısından memnunum.	3,08	1,288

Değişim Programları Değerlendirme Raporu

Bölüm/Programımızın anlaşmalı olduğu üniversite çeşitliliğinden memnunuz.	3,24	1,200
Bölüm/Programımızın anlaşmalarının ülke çeşitliliğinden memnunuz.	3,12	1,201
Giden öğrenci sayısı yeterlidir.	3,08	1,230
Gelen öğrenci sayısı yeterlidir.	2,04	0,935
Giden öğretim üyesi sayısı yeterlidir.	1,91	0,996
Gelen öğretim üyesi sayısı yeterlidir.	1,82	0,853
Genel olarak ofisin sağladığı destek yeterliydi.	3,73	0,919
Ofisin çalışma saatleri uygundu.	4,08	0,845
Ofis web sayfasında sunulan doküman ve bilgiler yeterliydi.	3,52	0,918
Ofisin Erasmus programının işleyişi hakkında sunduğu bilgiler yeterlidir.	3,52	1,005
İhtiyaç duyulduğunda ofis danışmanlarına ulaşılabilir.	4,25	0,989
Ofis çalışanları çözüm odaklı bir yaklaşıma sahipler.	4,21	1,103
Ofise ilettiğim sorun ve öneriler dikkate alınmaktadır.	4,25	0,897

Araştırmaya katılan bölüm ve programlara Erasmus programının uygulanması konusunda karşılaşılan problemler sorulduğunda, 17 katılımcı karşılaşılan en büyük problemin hareketliliğe katılan ODTÜ öğrencilerinin Erasmus dönüşü ders saydırma konusunda yaşadığı sıkıntı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca 5 katılımcı hareketliliğe katılan ODTÜ öğrencilerinin Erasmus dönüşünde ODTÜ'deki bölüm ve programlarına uyum sağlaması konusunda, 5 katılımcı gelen Erasmus öğrencilerinin akademik öğrenmeye olan ilgisizliği ve performanslarının düşüklüğü konusunda, 4 katılımcı ise Erasmus programının çok fazla getirmesi insan kaynağı yetersizliği konusunda sıkıntı yaşadığını belirtmiştir.

Ankette ayrıca 3 adet açık uçlu soru yer almaktadır. Bu sorulara verilen yanıtlara göre:

- Erasmus programının bölümlerdeki işleyişini geliştirmek için getirilen önerilerden en çok öne çıkanlar Erasmus anlaşmalarının sayısının artırılması, ODTÜ içindeki ders saydırma işleminin kolaylaştırılması ve öğretim üyelerinin ve öğrencilerin süreçle ilgili daha kapsamlı bilgilendirilmesidir.
- Erasmus programının ODTÜ'deki işleyişini geliştirmek için getirilen önerilerden en çok öne çıkanlar Erasmus programı aracılığıyla gelen ve giden öğretim üyesi ve öğrenci sayısının artırılması ve UİO ile iletişimin güçlendirilmesidir.
- Erasmus programının Türkiye'deki işleyişini geliştirmek için getirilen önerilerden en çok öne çıkanlar hibe miktarlarının ve kaynakların artırılması ve programın tanıtımının daha iyi yapılmasıdır.

4) Gelen Öğrenci, Giden Öğrenci ve Kurumsal Etki ve Memnuniyet Anketlerinin Karşılaştırılması

Anketlerde yer alan ortak sorulara verilen cevaplar karşılaştırılmış ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. Karşılaştırmalar yüzdelik sonuçlar ve ortalamalar (5 üzerinden) üzerinden yapılmıştır.

- Giden öğrencilerin gittikleri üniversiteyi tercih ederken en önemli faktör üniversitenin bulunduğu ülke (%68,2) iken, gelen öğrencilerin ODTÜ'yü tercih etmelerindeki temel neden ODTÜ'nün itibarıdır (%52). Giden öğrencilerin %44,3'ü ve gelen öğrencilerin %44,4'ü eğitim dilini ikinci tercih sebebi olarak bildirmişlerdir.
- Katılımcılara UİO ile ilgili bazı ifadeler verilmiş ve bu ifadeler katılıp katılmadıkları sorulmuştur. Buna göre gelen öğrencilerin ($\mu=3.91$) UİO tarafından sağlanan destek hizmetlerinden akademik birimlere ($\mu=3.73$) ve giden öğrencilere ($\mu=3.63$) göre daha memnun oldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra, akademik birimler ($\mu=4.08$) UİO'nun çalışma saatlerini giden öğrencilere ($\mu=3.24$) ve gelen öğrencilere ($\mu=3.33$) göre daha uygun bulmaktadırlar. Aynı şekilde, akademik birimler ($\mu=4.21$), gelen öğrencilere ($\mu=3.95$) ve giden öğrencilere ($\mu=3.80$) göre UİO danışmanlarının daha fazla problem-çözücü bir yaklaşıma sahip olduklarını düşünmektedirler.
- Bölümlerde bulunan değişim programları koordinatörleri tarafından verilen hizmetler sorulduğunda ise gelen öğrencilerin ($\mu=4.02$) giden öğrencilere ($\mu=3.59$) göre Bölüm Erasmus koordinatörüne daha kolay ulaşabildiği görülmüştür. Ders seçimi konusunda bölüm Erasmus koordinatörü tarafından verilen danışmanlık değerlendirildiğinde gelen öğrenciler ($\mu=3.82$) giden öğrencilere ($\mu=3.22$) göre daha memnun kalmışlardır.
- Üniversitede yürütülen Erasmus işlemleri dikkate alındığında hem akademik birimler ($\mu=4.27$), hem de giden öğrenciler ($\mu=4.14$) Erasmus seçim sürecinin objektif kriterlere dayanarak adil bir şekilde yürütüldüğünü düşünmektedir.
- Hem giden öğrenciler ($\mu=2.71$), hem de akademik birimler ($\mu=3.08$) üniversitemiz ve bölümlerinin uluslararası anlaşma sayısını yeterli bulmamaktadır.

- Son olarak değişim programlarının sonunda edinilen kazanımlar irdelenmiştir. Giden öğrencilerin (%99,1), gelen öğrencilerin (%82,5) ve akademik birimlerin (%96,2) büyük çoğunluğu değişim döneminin öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağlayacağını düşünmektedir. İkinci olarak, giden öğrenciler (%98,1), gelen öğrenciler (%80,7) ve akademik birimler (%96,1) yeni bir kültüre adapte olmanın ikinci önemli kazanım olduğunu düşünmektedirler.

Sonuç

Anket sonuçları değerlendirildiğinde, giden ve gelen öğrencilerin ve akademik birimlerin ODTÜ’de değişim programlarının işleyişinden genel olarak memnun oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra, katılımcılar tarafından getirilen bazı önerilerin programların işleyişine katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Giden öğrenci anketi sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin büyük kısmının bölümlerin anlaşmalı olduğu üniversite sayısının ve çeşitliliğinin artırılmasını talep ettiği görülmektedir. Bununla birlikte öğrenciler gidecekleri ülke, okul, alabilecekleri dersler, gidiş ve dönüşleri sırasında izlemeleri gereken basamaklar konusunda daha fazla bilgilendirilmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Giden öğrencilerin en çok ekonomik alanda sıkıntı yaşadıkları, hibe miktarlarını yeterli bulmadıkları ve artırılmasını talep ettikleri dikkat çekmektedir. Ayrıca, öğrenciler gittikleri üniversitelerde konaklama ve sağlık hizmetlerinden yararlanma konusunda sıkıntılar yaşamaktadır.

Gelen öğrenci anketi sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin büyük kısmının konaklama konusunda sıkıntı yaşamış olduğu görülmektedir. Öğrenciler en çok yurt fiyatları, odaların konforu ve yurt kurallarının katı olması ile ilgili olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bunun yanı sıra öğrencilerin bir kısmı derslerde Türkçe konuşulmasından dolayı sıkıntı yaşamıştır. Öğrenciler, oriyantasyon programı süresince gönüllü olarak kendilerine yardımcı olan ODTÜ öğrencilerinin daha ilgili olmasını da talep etmişlerdir. Bunun yanı sıra UIO öğrenciyle görüşme saatlerinin artırılması da önerilen konular arasındadır. Son olarak, gelen öğrenciler idari personelin İngilizce bilmemesinden dolayı bazı iletişim problemleri yaşamışlardır.

Kurumsal etki ve memnuniyet anketinin sonuçları incelendiğinde, Erasmus anlaşmalarının sayısının artırılması, ODTÜ içindeki ders saydırma işleminin kolaylaştırılması ve öğretim üyelerinin ve öğrencilerin süreçle ilgili daha kapsamlı bilgilendirilmesi en göze çarpan önerilerdir. Bunun yanı sıra, akademik birimler gelen ve giden öğretim üyesi ve öğrenci sayısının artırılması ve bölümlerle UIO arasındaki iletişimin güçlendirilmesini de talep

etmişlerdir. Son olarak, Erasmus programının Türkiye'deki işleyişini geliştirmek için hibe miktarlarının ve kaynakların artırılması ve programın tanıtımının daha iyi yapılması önerilmiştir.

Yukarıdaki tüm öneriler doğrultusunda yapılacak değişiklikler ve düzenlemeler, değişim programlarının etkinliğini ve öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin artırılmasında kullanılmak üzere UIO tarafından değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın bundan sonraki yılları da kapsayacak şekilde devam ettirilmesi ve Öğretim Üyesi Değişimi gibi yürütülen diğer hizmetleri de kapsayacak şekilde geliştirilmesi amaçlanmaktadır.